

Амброзія полинолиста: шкодочинність та методи боротьби з нею

Переглядів: 116

16 серпня 2024

Амброзія полинолиста – це однорічний карантинний бур'ян, що належить до родини Айстрових. За зовнішнім виглядом амброзія схожа на коноплі, а за розмірами і формою листків нагадує полин гіркий (звідки і назва “полинолиста”). Стебло прямостояче, розгалужене, висотою від 0,1 до 2-2,5 м в залежності від умов зростання. Корінь стрижневий з потужним розгалуженням, проникає в глибину до 4 м. Сходи з'являються в травні і на протязі всього літа. Цвітіння відбувається з кінця липня до вересня, насіння дозріває в вересні-жовтні. Одна рослина дає 30-40 тисяч насінин, а деякі екземпляри до 100 тисяч. Насіння зберігає життєздатність в ґрунті до 40 років.

Насіння амброзії може бути занесене в регіони, вільні від цього бур'яну, з вітчизняним або імпортованим насінням та продовольчим зерном, продуктами переробки зерна (шрот соєвий, комбікорми тощо), від інших промислових відходів переробки насіння культур (лузга соняшника, відходи насіння люцерни або конюшини і т.д.), із сіном, соломом, силосом, в тому числі і з підстилкою в вантажних автомашинах, з розсадою і іншими матеріалами. Також на значні відстані переноситься: з водними потоками, вітром, птахами, для яких насіння амброзії є кормом, транспортом.

Шкодочинність амброзії полягає в зниженні врожайності сільськогосподарських культур, засміченні врожаю, погіршенні якості кормів, зниженні продуктивності пасовищ і негативного впливу на здоров'я людей.

Амброзія, розвиваючи потужну надземну масу і кореневу систему, сильно пригнічує культурні рослини та споживає з ґрунту дуже велику кількість поживних речовин

При сильному засміченні посівів амброзією полинолистою врожайність культур різко знижується. Крім цього, при збиранні врожаю засмічених посівів пізньостиглих культур (соняшник, коноплі, люцерна, насінники овочевих) у нього потрапляє насіння амброзії, відокремити яке досить важко. В таких випадках необхідні додаткові витрати на очищення насінневого матеріалу. При засміченні посівів багаторічних трав (конюшини, люцерни й ін..) і однорічних трав на зелений корм, а також луків і пасовищ, якість корму, що заготовляється, знижується. При згодовуванні корму з амброзією коровам, смак молока стає гірким.

Під час цвітіння кожна рослина амброзії утворює мільярди пилоквих зерен, які піднімаються в повітря та переносяться на великі відстані, викликаючи у чутливих людей алергічне захворювання, яке протікає у вигляді алергічного риніту, кон'юнктивіту, бронхіальної астми, мігрені, кропивниці, лихоманки.

Зважаючи на велику шкідливість амброзії полинолістої, як для сільського господарства, так і для здоров'я людини, боротьба з нею є одним з важливих і першочергових завдань усіх землекористувачів та небайдужих людей.

Методи боротьби. Найефективнішим засобом боротьби з бур'яном є застосування комплексного підходу до вирішення проблеми - застосування агротехнічних, механічних та хімічних методів боротьби.

- **Агротехнічний метод** передбачає очищення посівного матеріалу, дотримання чергування культур у сівозмінах, основний і передпосівний обробіток ґрунту, вчасний догляд за посівами. У населених пунктах – у вогнищах амброзії полинолістої – створення газонів з багаторічних трав, оскільки вони пригнічують чисельність, ріст та розвиток рослин амброзії полинолістої. На полях найкращий захист від цієї рослини забезпечують культури суцільного посіву, що формують потужну листостеблову масу — озимі пшениця, жито, ячмінь, тритикале.
- **Хімічний метод** доцільно застосовувати у промислових зонах, на узбіччях доріг, на сільгоспугіддях. Він передбачає застосування гербіцидів відповідно до «Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні». Досягти високого результату при застосуванні хімічних препаратів можна у фазі до 2-4-х справжніх листочків амброзії. У більш пізніх фазах розвитку амброзії ефективність дії хімічних препаратів суттєво знижується.
- **Механічний метод** бажано застосовувати на територіях населених пунктів. На землях з високими і дуже високими санітарно-гігієнічними вимогами (землі навколо житлової забудови, громадських будівель, тваринницьких ферм, парки, стадіони, спортивні площадки, промислові території і інші) виключено застосування гербіцидів. Тут амброзія знищується шляхом виколювання або скошування.

На присадибних ділянках та клумбах найефективніше виколювати рослини амброзії полинолістої. Чим менша рослина, тим легше проводити цю процедуру. Невеликі рослини, особливо після дощу, добре вириваються з корінням.

Хаотичне випадкове скошування амброзії полинолістої у період її вегетації призводить до того, що рослина утворює бокові пагони у нижній частині головного пагону, які майже лежать на землі. Наступні скошування їх не зачеплять, утвориться насіння на цих гілках, яке засмітить ґрунт.

Доведена ефективність пізнього скошування амброзії полинолістої безпосередньо до її цвітіння, коли утворюються волотеподібні суцвіття, але вони ще не розкрились, що дозволить вирішити кілька проблем – утворення алергенного пилку та насіння. Орієнтовні оптимальні терміни скошування – друга половина липня – початок серпня.

Вищезазначені заходи матимуть результат лише у разі їх систематичного виконання впродовж тривалого періоду.

Відповідно [Закону України «Про благоустрій населених пунктів»](#) громадяни, підприємства, установи та організації у сфері благоустрою населених пунктів зобов'язані утримувати в належному стані об'єкти благоустрою (їх частини), що перебувають у їх власності або користуванні, а також визначену правилами благоустрою території населеного пункту прилеглу до цих об'єктів територію.

Аналогічна вимога міститься в ч.2 [статті 29 Закону України «Про систему громадського здоров'я»](#): Органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування, суб'єкти господарювання та громадяни зобов'язані утримувати надані в користування чи належні їм на праві власності земельні ділянки і території відповідно до вимог санітарного законодавства.

Таким чином **обов'язок щодо знищення карантинних бур'янів в населеному пункті покладається на власника (балансоутримувача) земельної ділянки.**

Головне управління Держпродспоживслужби у Вінницькій області закликає землевласників,

землекористувачів та територіальні громади долучитись до заходів боротьби з амброзією полинолистою на території Вінницької області.

Не будьте байдужі! Наведемо порядок у власній оселі спільними зусиллями!

Управління фітосанітарної безпеки

Головного управління Держпродспоживслужби у Вінницькій області

~*~*~*~*~*~*~*~*~*

Слідкуйте за новинами Могилів-Подільської міської ради також у соціальних мережах

